

V Ě S T N Í K

ČESKOSLOVENSKÉ NÁRODNÍ RADY AMERICKÉ

Čís. 244

Červen 1975

Osvobození Československa

Na oslavách třicátého výročí osvobození se v Československu opěvovaly jen a jen zásluhy a oběti Rudé armády. Nikde, na žádné řečnické tribuně, ani na televizi, v časopisech, nikde nebyla zmínka o účasti americké 3. armády na západní frontě. Dokonce ozývá se na hlavních večerních programech na pražské televizi silná proti-americká nálada, která v posledních týdnech podezřele stoupla. Spojené státy jsou např. nařčeny z tajné dohody s nacisty v posledních týdnech války. Záběr s gen. Dwight Eisenhowerem je promítán a hned na to je vyobrazen Hitler a jiní nacisté a čs. kolaboranti, aby to v mysli diváků vyvolalo určitou spojitost. Při každé příležitosti se vkrádá do zpráv a válečných vzpomínek nějaká narážka a obvinění, např. při promítání filmu amerického bombardování průmyslových středisek obsazených nacisty, Američané jsou obviněni, že prý zlovolně ničili čs. průmysl, aby "podkopali socialismus v Československu".

O této nenávisti psal dne 5. června Dusko Doder z Prahy do deníku Washington Post. Podotýká, že američtí diplomaté si nemohou vysvětlit tyto útoky pražského denního tisku. Jsou prý tak výbušné proti Spojeným státům, jako nikde ve východní Evropě.

Proti-americké štvání se však nevyskytuje v diplomatických stycích, Americké návštěvy z obchodních kruhů jsou naopak vřele vítány. Tak David Rockefeller, president Chase National Bank, byl nedávno hostem režimu a dostalo se mu vřelého uvítání.

V odpověď na zkreslené komunistické zpravodajství, americké vyslanectví v Praze vydalo na vysvětlenou válečných událostí malou brožurku o deseti stranách. Ač popis je velice strážlivý a věcný, malý spis o účasti americké 3. armády na osvobození Československa vyvolal ostré námitky čs. ministerstva zahraničí, že je to "vměšování se do vnitřních záležitostí Československa".

Uveřejňujeme český text americké brožurky o osvobození Československa.

Osvobození 1945

V prvním týdnu dubna vyrazily dvě americké armády z pozic severně a jižně od Poruří, zanechávající za sebou několik silných oddílů k rozdrčení nepřítele. 9. armáda, která měla nejbližší k Labi, dosáhla tohoto cíle jeden týden po zahájení ofenzivy. Večer 11. dubna, čelo tankových oddílů generála Simpsona dosáhlo po celodenním, 57 mil dlouhém postupu Labe v blízkosti Magdeburku. Devatenáctého dne, v den smrti presidenta Roosevelta, vytvořila tato vojska na řece předmostí, zatím co dále na sever vstoupily jiné oddíly do Tangermunde, pouhých 53 mil od Berlína. Další předmostí bylo vytvořeno 13. dubna jižně od Magdeburku přes veškeré letecké útoky nepřítele. Doufaje, že zabrání možnému průlomu z nejsevernějšího předmostí na Berlín, zahájil nepřítel 14. dubna protiútok a přinutil americké oddíly v tomto úseku k ústupu přes řeku. Jižní předmostí se však udrželo. Zatím co postup některých jednotek I. armády byl v hornaté oblasti Harzu dočasně zpomalen, projely motorizované kolony 18. dubna Lipskem a pokračovaly k Muldě. Lipskem a pokračovaly k Muldě.

Po dosažení Labe hovořil generál Simpson s generálem Bradleyem o možnosti postupovat dál na Berlín. Velitel 12.

armádního sboru, který již dříve odradil generála Eisenhowera od tohoto kroku a který znal stanovisko hlavního stanu spojeneckých branných sil v Evropě (SHAEP), že vojska na středním úseku se mají zastavit na Labi až do doby, kdy budou dosaženy další cíle na severu a na jihu, nařídil veliteli 9. armády, aby držel frontu podél řeky a vyčkal příchodu Rudé armády. Udržení předmostí na Labi bylo ponecháno jeho vlastní úvaze. Příštího týdne bylo proto využito k vyčištění západního břehu Labe od nepřítele.

Současně zakreslovali generálové Eisenhower a Bradley linii, na které se měla zastavit vojska 1. armády. Jelikož ve většině zón okupovaných tehdy generálem Hodgesem se Labe ostře uchylovalo k východu, bylo nutno vyhledat novou linii dále na západ, tak aby se nevytvořil prodloužený výčnělek fronty vpravo od 9. armády. Takovou linii představovala řeka Mulda, která se u Dessau vlévá do Labe. V souhlase s rozkazem 12. armádního sboru z 12. dubna, stanovícím, že vojska 1. armády nemají postupovat na východ od Muldy bez souhlasu velitele, určil generál Hodges 24. dubna, že řeku mají překročit pouze hlídky. Jeho rozkaz o zastavení vojsk byl však dost široký, aby dovozoval i silnějším útvarům, než je normální hlídka, řeku překročit. 25. dubna se tři z těchto pojízdných jednotek setkaly s předsunutými jednotkami Rudé armády na Muldě, u Labe a za Labem. K prvnímu formálnímu setkání mezi americkými a sovětskými divizními veliteli došlo následujícího dne u Torgau.

Napravo od 1. armády, vojska generála Pattona postupovala na jihovýchod, aniž by od začátku dubna narazila na vážný odpor. S výjimkou lesnatého terénu v Durynském lese nebyl terén, kterým 3. armáda nyní postupovala, vhodný pro obranu. Nepřátelské jednotky, které se postavily na odpor, byly smeteny a 11. dubna hlásila armáda že nenarazí na žádný další odpor. Toho dne stanovil generál Bradley linii, kde se mají vojska generála Pattona zastavit, poněkud na západ od československých hranic. 14. dubna se přihnaly některé jednotky na místa vzdálená pouhých 10 mil od československé hranice. Tyto jednotky pak dostaly rozkaz, aby se přeskupily a připravily na nové posláni, které by je přivedlo do Československa a na jih do Bavorska a Rakouska. Hlídky vstoupily do Československa 17. dubna, avšak hlavní činnost armády v dalších několika dnech se zaměřila na vyslání několik jednotek na jih, zatím co 1. armáda obsadila úsek na severu. 22. dubna postupovala již vojska plnou rychlostí na jihovýchod k Dunaji a rakouským hranicím. Územní zisky patnácti až dvaceti mil denně po celé frontě byly běžné a ztráty hepatrné. Při hlášení ztrát 23. dubna konstatovala 3. armáda, že její ztráty byly dosud ty nejmenší za kterýkoliv den bitvy: 3 mrtví, 7 zraněných a 5 nezvěstných; v téže době bylo zajato 9000 nepřátel.

Vojska generála Pattona prolomila koncem dubna narychlo improvizované obranné linie na Isaru a Innu, přešla hranice Rakouska a zmocnila se 4. května Lince. Den později převzala 3. armáda část sektoru 1. armády a jeden z jejích sborů, když generál Hodges začal s přípravami k přestěhování svého hlavního stanu do Spojených států pro službu v Pacifiku. Některá Pattonova vojska byla ihned vyslána do Plzně, která již byla v rukou českých partyzánů. V souhlase s nedávným ujednáním mezi generálem Eisenhowerem a velením Rudé armády dal nyní generál Bradley rozkaz 3. armádě, aby postoupila na severojižní

VĚSTNÍK

June 1975

Organ of the Czechoslovak National Council of America

Published monthly (Except bi-monthly July-August)

Subscription \$2.00 a year - Outside U.S.A. \$3.00

Editor - Vlasta Vraz

Office: 2137 So. Lombard Avenue, Cicero, Illinois 60650

Tel.: 656-1117

Second Class Postage paid at Chicago, Illinois

VĚSTNÍK

Červen 1975

Organ Československé národní rady americké

Vychází měsíčně (s výjimkou dvojčísla v červenci-srpnu)

Předplatné \$2.00 ročně. - Mimo U.S.A. \$3.00

Redaktorka - Vlasta Vrázová

Úřadovna: 2137 S. Lombard Avenue, Cicero, Illinois 60650

Tel.: 656-1117

linii procházející Českými Budějovicemi, Plzní a Karlovými Vary a připravila se na postup na východ. Ještě dříve než vojska generála Pattona dosáhla všech bodů na nové hranici, došlo ke kapitulaci v Remeši. 8. května se americká vojska setkala se sovětskými vojsky, ale trvalo ještě několik dní, než Rudá armáda plně obsadila hranici dohodnutou mezi spojenci.

Ve válce v severovýchodní Evropě, jako v kterékoli jiné válce, kde spojenci rychle postupují přes nepřátelské území proti sobě, existovalo v březnu nebezpečí, že během několika týdnů nebo dokonce dnů dojde k střetnutí mezi spřátelenými pozemními vojsky. K takovým střetnutím mohlo dojít a také docházelo mezi vojenskými jednotkami bojujícími vedle sebe, jestliže chyběla správná koordinace a komunikace. Toto nebezpečí bylo ještě mnohem větší v případě sovětských vojsk a vojsk západních mocností, protože neexistovaly žádné přímé drátové spoje a bitva dosáhla bodu, kde dokonce divizní velitelé si nebyli vždy jisti v rozmezí dvaceti až čtyřiceti mil, kde se jejich předsunuté jednotky v daném okamžiku nacházejí. U pozemních vojsk se stala tato potíž aktuální až počátkem dubna 1945, ale již v létě a na podzim předcházejícího roku způsobovala nepříjemnosti mezi sovětskými leteckými útvary a britskými a americkými leteckými útvary. Úsilí vynakládané na řešení těchto problémů od invaze v červnu 1944 bylo komplikováno nedostatkem dohod o takových problémech, jako je zakreslení hranic bombardování, povaha demarkačních linií, postup při bezprostředním přiblížení spojeneckých vojsk, ústup vojsk do vlastních okupačních zón a otázka postupu přes sjednanou demarkační čáru, jestliže se to zdálo být nezbytné pro záchranu přátelských okupovaných národů před německou zúřivostí.

Rozhodnutí dovolující jednotkám postupovat až k dosažení styku se spojeneckými vojsky zanechávalo otevřenou otázku, jak se mají tato vojska navzájem poznat. Ve Washingtoně bylo poukázáno na skutečnost, že v roce 1939 docházelo ke střetnutím v Polsku, když se setkala německá a sovětská vojska a že se situace vyřešila, pouze když Němci ustoupili. Již odev dnů invase si byl generál Eisenhower vědom, jak obtížné je udržet spojení s uhanějícími motorovými kolonami, když vpravdě předhony veškeré komunikační spoje. Pokoušel se proto již uprostřed dubna vypracovat systém signálů a značek, jimiž by se vojska identifikovala a nedocházelo by k vzájemným přestřelkám.

Dne 21. a 22. dubna podnikl generál Eisenhower konkrétní kroky k zabránění střetnutí s Rudou armádou. Kromě toho, že nařtl postup stanovený spojeneckým štábem pro západní vojska, kterými se měla řídit při přiblížení se k sovětským jednotkám, přidal podrobnosti svých budoucích plánů a požádal sovětské velitele, aby připojili své podrobnosti. Opakoval svá dřívější prohlášení o svém úmyslu zastavit vojska středního úseku na Labi a zamířit se svými armádami na sever a na jih a vyčistit tam nepřátelské kapsy. Bylo jasné, že severní vojska překročí Labe a udeří na nepřítele na základně Jutského poloostrova, a že jeho vojska na jihu budou postupovat údolím Dunaje do Rakouska. Eisenhower více nevysvětloval, ale bylo jasné, že tato vojska budou pokračovat v postupu až do setkání se sovětskými vojsky. Na střední frontě, kde setkání se sovětskými vojsky vypadalo nejpravděpodobněji, vybral si Eisenhower linii na Labi a Muldě, která se dala snadno poznat a vyhovovala oběma vojskům.

Připomněl, že tyto plány se dají pozměnit, jestliže si Sověti budou přát, aby postupoval dále do Drážďan. Zastával názor, že při dosažení prvního styku by bylo nejdůležitější vytvořit pevnou spoj mezi oběma armádami, přednostně podél "dobře definovaného geografického útvaru", dříve než dojde k dohodě o přesné hranici na základě místní taktické situace. Proto navrhl, aby nutně úpravy a stanovení operačních hranic byly uskutečnány mezi sovětskými a spojeneckými veliteli armádních skupin, jichž se to nejvíce týká.

V neobvykle promptní odpovědi naznačilo sovětské velitelství 23. dubna, že byly již vydány rozkazy v souhlase s postupem navrženým západními mocnostmi k vytvoření styku. Sověti rovněž přijali linii Labe-Mulda jakožto společnou hranici. Následujícího dne prohlásila Moskva, že sovětské velení zamýšlí obsadit Berlín a vyčistit území na východ od Labe severně a jižně od Berlína, a území v údolí Vltavy.

Nejvyšší velitel spojeneckých vojsk informoval podrobně 30. dubna Sověty o svých plánech postupu na východ. Vysvětlil, že se operační pozice upevňují na Labi a Muldě a že zamýšlí zahájit operaci přes dolní Labe k vytvoření pevného operačního východního křídla přibližně na linii Wismar-Schwerin-Domitz, přičemž ponechá stanovení přesné pozice veliteli na místě. - Z povodí Muldy směrem na jih zamýšlel vytvořit linii přibližně podél československých hranic z roku 1937 v Krušných horách a v Českém Lese. Později by mohla spojenecká vojska postoupit do Karlových Varů, Plzně a Českých Budějovic. Na jižním křídle navrhl postup od oblasti Lince, odkud by mohla být vojska vyslána k vyčištění jakéhokoliv odporu na jihu. Vyjádřil názor, že vhodnou linií na této frontě by mohla být hlavní silnice na východ od Lince a odtud podél údolí Ennsu. Když by situace vyžadovala, aby jeho vojska postoupila dále, podnikl by takovou akci, která by za daných okolností byla nejvhodnější.

Sovětský svaz vyjádřil plný souhlas s těmito návrhy. Když však dne 4. května generál Eisenhower opět vyjádřil ochotu postoupit po obsazení Plzně a Karlových Varech na linii Labe-Vltava a vyčistit západní břehy těchto řek od nepřítele, zaujal generál Antonov silně zamítavé stanovisko. Aby bylo zabráněno "případnému zmatku mezi vojsky", žádal výslovně generála Eisenhowera, aby "nepostupoval se svými vojsky na východ od původně zamýšlené linie České Budějovice, Plzeň, Karlovy Vary. Významně dodal, že sovětská vojska zastavila na žádost nejvyššího velitele spojeneckých vojsk svůj postup k dolnímu Labi na východ od linie Wismar, Schwerin, Domitz a, že doufá, že generál Eisenhower vyhoví sovětským přáním, pokud se týká postupu amerických vojsk v Československu. Generál Eisenhower ujistil sovětského velitele, že nepřekročí navrhovanou linii. Tímto příslibem ponechal osvobození Prahy a většiny Československa Rudé armádě.

Hlavním problémem v Československu nebylo přimět Němce, aby se vzdali. Šlo zde hlavně o to přimět je k tomu, aby složili zbraně Sovětům, místo aby si probojovali cestu přes české území ve snaze kapitulovat před armádami západních velmocí. Tento problém se ještě komplikoval otázkou, co bude s Prahou. Různé osoby žádaly na generálu Eisenhowerovi, aby vstoupil do Prahy před sovětskými vojsky. I když bylo poměrně snadné pro

americká vojska postoupit do hlavního města Československa, přála si Rudá armáda ujmout se tohoto úkolu sama.

Pozornost nejvyššího velitele spojeneckých vojsk byla zaměřena na Prahu 5. května, když do hlavního stanu (SHAEF) došly optimistické zprávy, že partyzánské oddíly povstaly proti Němcům a že československá vlajka vlaje nad hlavním městem. Několik hodin později se však německé tanky rozjely na Prahu a druhého dne volali Češi o pomoc. Československý představitel v Londýně, ministr Hubert Ripka, žádal spojenecké diplomatické zástupce a důstojníky v hlavním stanu (SHAEF) o poskytnutí bezodkladně pomoci pozemními a leteckými silami k zastavení postupu nepřítele, který se nacházel asi 25 mil jihozápadně od Prahy. Aby mohl udělit instrukce vedoucím osobnostem v Praze, dotazoval se Ripka, zda 3. armáda, nacházející se v Československu, dostala rozkaz k postupu na hlavní město. Žádal též, aby branné síly jeho země bojující se spojeneckými vojsky byly vyslány na pomoc obleženému městu. Generál Stanislav Bosý, nedávno jmenovaný vedoucí československé mise, se obrátil s žádostí o pomoc přímo na generála Pattona.

V době, kdy několik českých žádostí bylo postoupeno plukovníku J. D. Biddleovi v evropské spojenecké styčné sekci hlavního stanu, byly již v Remeši podepsány podmínky kapitulace. Očekávanou odpovědí tedy bylo, že v důsledku skončení nepřátelských akcí není dále zapotřebí v této věci něco podniknout. Později téhož dne však britský předseda vlády Churchill vyrozuměl generála Eisenhowera, že doufá, že jeho prohlášení, jakožto nejvyššího velitele, o plánech spojenců mu nezabrání v postupu na Prahu, bude-li mít vojska k dispozici a nenarazí-li tato vojska na vojska sovětská před dosažením hlavního města Československa.

Po oba dny, 7. a 8. května, docházely další naléhavé žádosti od československých představitelů, kteří tvrdili, že Němci páchají v Praze ukrutnosti. 8. května se ministr Ripka obrátil na ministerského předsedu osobně. Zástupci v hlavním stanu SHAEF zastávali názor, že jde o záležitost, kterou musí rozhodnout spojenecký generální štáb, a informovali generála Boseho, že Československo bylo oprávněno obrátit se na pana Churchilla, protože britský předseda vlády měl možnost získat americký souhlas k jakékoli změně v běžných vojenských plánech. "Domnívám se, že můžete být ujištěni, že pan Churchill podnikl již potřebné kroky, byl-li toho názoru, že je možno něco udělat na ulehčení tragické situace v Praze, a neposloužilo by účelu, obracet se přímo na SHAEF."

Politika spojeneckého hlavního stanu (SHAEF) týkající se postupu na Prahu se zakládala na sovětské žádosti z 5. května, aby vojska západu nepostupovala dále na východ od linie Budějovice-Plzeň-Karlovy Vary. Nejvyšší velitel se držel striktně této hranice, přitom však neustále informoval Moskvu o zprávách z Prahy pro případ, že by si sovětské vůdci přáli, aby americká vojska ve svém postupu pokračovala. Tak například 8. května, kdy československý národ žádal, aby byla vyslána bombardovací letadla do pražské oblasti k zastavení nepřátelského útoku, předal hlavní spojenecký stan zprávu Sovětskému svazu, že můžete být ujištěni, že vojska SHAEF včetně přidružených českých jednotek zastavila postup na žádost Sovětského svazu a že veškeré naléhavé prosby o pomoc byly předány Moskvě.

V době do 12. května vstoupila československá a sovětská vojska do Prahy a Rudá armáda postupovala dále na západ, aby se setkala s vojsky západních spojenců. Generál Eisenhower se nyní zabýval problémem, jak dostat československá vojska pod západní velení zpět do vlasti. Tyto československé jednotky byly vytovřeny po pádu Francie ve Velké Británii a roku 1943 byly postaveny pod britské velení, a bylo dohodnuto, že jich bude použito v boji proti Němcům a že budou nakonec soustředěny v Československu. V rozhovorech o těchto dohodách s důstojníky hlavního stanu spojeneckých vojsk v Evropě

(SHAEF) v únoru 1944 zdůraznili českoslovenští představitelé, že je důležité, aby se tyto jednotky účastnily osvobození vlasti. Československá brigáda, která měla v září 1944 za úkol obklíčit Dunkerque, byla stále ještě zaměstnána tímto posláním, když se spojenecká vojska v dubnu 1945 blížila k československým hranicím. V důsledku toho musel nejvyšší velitel spojeneckých vojsk odložit její včlenění do 12. armádní skupiny až do 9. května, kdy se Dunkerque vzdal. Nato přesunul Eisenhower tuto brigádu k československým hranicím, avšak zastavil její postup na linii Plzeň-Karlovy Vary.

Když českoslovenští představitelé v Londýně naléhali, aby československé jednotky směly postupovat od této linie dále na východ, navrholo nejvyšší velitelství spojeneckých vojsk (SHAEF), aby tato záležitost byla vyřízena přímým jednáním se sovětskou vládou a dalo instrukce generálu Bradleyovi, aby dovolil československé brigádě další postup, jestliže Sovětský svaz bude souhlasit. Československé jednotky dostaly povolení účastnit se 28. května v Praze oslav osvobození, avšak o tři dny později se musely vrátit do americké zóny. Na sovětské povolení čekaly československé jednotky až do prvního týdne v červenci, až nakonec prohlásila československá vláda, že ho není zapotřebí.

Uprostřed června bylo zřejmé, že československá vláda s prezidentem Benešem, která se mezitím v Praze utvořila, je poněkud znepokojena trvajícím přítomností sovětských vojsk na československé půdě. Došly zprávy, že si prezident Beneš přeje odchod jak amerických, tak sovětských vojsk. Zároveň vyjádřil přání, aby se americká vojska ještě nějakou dobu pozdržela a synchronizovala svůj odsun s odsunem vojsk sovětských. Americké ministerstvo národní obrany stálo před problémy nového rozmístění vojsk, okupace Německa a ofenzivy v Japonsku, a přálo si proto stáhnout vojska z Československa co nejdříve, bez ohledu na to, co podnikne Sovětský svaz; naproti tomu se ministerstvo zahraničí přimlouvalo za podržení existující linie až do doby, kdy se sovětská vojska začnou stahovat. V odpovědi na dotaz ministerstva národní obrany prohlásil generál Eisenhower uprostřed června, že "není žádoucí, aby bylo ponecháno obsazení Československa pouze Sovětskému svazu, má-li být nezávislost Československa udržena. Navíc by mohlo okamžité stažení amerických vojsk ztížit československé úsilí o dosažení stažení vojsk sovětských." 4. července rozhodl americký generální štáb stáhnout svá vojska současně s odchodem sovětských vojsk a ve stejném poměru. Na základě odhadu, že původní kontingent sovětských vojsk byl snížen o dvě třetiny, byl generál Eisenhower vyrozuměn, aby stáhl přibližně stejné procento svých vojsk.

THE WHITE HOUSE WASHINGTON

May 28, 1975

Dear Dr. Ferjencik:

The President has asked me to thank you for your telegram of May 7. It is indeed appropriate that on the 30th anniversary of the end of World War II we honor those American soldiers who fought and died in Czechoslovakia and elsewhere in Europe.

Your thoughtful remembrance on behalf of the Czechoslovak National Council is greatly appreciated.

With the President's best wishes,

Sincerely,

Roland L. Elliott
Director of Correspondence

Sovietská ofenzíva

Predstavitelia demokratickej časti Európy, ktorí sa účastnia ženevskej konferencie o bezpečnosti a spolupráci v Európe, sa utešujú, že v jednaniach so Sovietmi a ostatnými komunistami sa vykazuje určitý pokrok. Táto ich radosť má za následok zvýšenie tlaku Moskvy na vlády západných mocností, aby ženevské jednania urýchlene skončili a aby už v júni zvolaná bola vrcholná konferencia hlav štátov do Helsink, ktorá by sovietské výboje v Európe legalizovala. Vývoj svetových udalostí sa veľmi rýchle zhoršuje a Sovieti chcú, aby v politike Détente, ktorú s nimi propagujú aj veľmoce Západnej Európy, nenastal obrat. Od konferencie vo Vladivostoku z konca minulého roku podporujú tento appeasement aj Spojené štáty, ale hlasy proti tomu sa množia.

V propagande za Détente sa Sovietom podarilo doceliť nečakaných úspechov. Majú jedinečnú príležitosť dať si medzinárodne schváliť všetky svoje výboje a okrem toho získať finančnú pomoc, hospodárske výhody a dostať technologické vymoženosti prakticky bez akýchkoľvek ústupkov v duchovných a informačných veciach, vo veci slobody cestovania alebo zníženia svojich vojenských síl v okupovaných zemiach strednej Európy.

Sovieti neočakávali v Ženeve tak snadných a veľkých úspechov, preto si ich zaistovali aspoň bilaterálnymi dohodami s Nemeckom, Franciou, Angliou a niektorými inými západoeurópskymi štátmi. Akonáhle však Spojené štáty i Kanada vzali politiku Détente za svoju, a keď dokonca i Západné Nemecko sa vzdáva myšlienky sjednotenia Nemcov, nevidia žiadnych prekážok proti všeobecnému schváleniu a ratifikovaniu status quo vytvoreného od začiatku druhej svetovej vojny.

Národy a zvlášť veľmoci skoro bez výnimky prevádzajú politiku ochrany vlastných sebeckých záujmov, v ktorej morálka hrá malú alebo žiadnu úlohu; je len otázka či včas a vždy tieto svoje záujmy rozoznávajú, ako to dokazuje ich politika voči Strednej Európe, ktorú ponechávajú na pospas Sovietom a ním ovládaným komunistom. Nechcú si uvedomiť, že mier a bezpečnosť sú nedeliteľné a že bez slobody v srdci Európy nemôže byť a nebude mieru a bezpečnosti vo svete.

Okrem úradnej sovietskej propagandy a tlaku na vlády komunisti vytvárajú nové organizácie, ktorých úkolom je ovlivňovať verejnú mienku demokratických krajín, aby bol prejavovaný súhlas s Détente a s výsledkami ženevských jednaní. Dokonca sa zdôrazňuje, že už teraz je nutné pripravovať ďalšiu spoluprácu v rámci štruktúry, ktorá má byť v Helsinkách schválená. Pod zámienkou kl'udu v Európe sa Sovietom darí odvracať pozornosť od toho čo sa odohráva v Strednej Európe. Chcú, aby im a nimi ovládaným komunistom bola i inštitucionálne ponechaná voľnosť terajší neutešený stav zachovať a pokračovať v rozkladaní ostatných krajín sveta.

Sovieti rozvracajú všetko úsilie krajín slobodného sveta a zvlášť Spojených štátov o docielenie aspoň príméria v juhovýchodnej Ázii, ktorá sa v dôsledku sovietskej finančnej pomoci i dodávok zbraní katastrofálne dostáva do komunistického područia. Neúspechom končia i americké jednania o prímerie medzi Arabmi a Izraelom. Nie menej podporujú finančne komunistický rozklad v Portugalsku a usilujú o znemožnenie akejkoľvek politickej spolupráce na pôde Spojených národov.

Skutočnosť, že Sovieti dočasne propagujú a prevádzajú politiku Détente - politiku mieru v Európe - nasvedčuje tomu, že sú slabí a že ešte potrebujú nejakú dobu k rozloženiu jej obrany a k jej demoralizovaniu. Súčasne však za pomoci slobodnej Európy pomáhajú každému, kto usiluje o rozklad stávajúceho poriadku mimo zeme ovládané komunistami.

Sovieti nemajú záujmu poskytovať sociálne humanitárnu pomoc ľuďom a národom, ktorí žijú v biede, ale ochotne vyzbrojú komunistov vo Vietnami, Arabov v boji proti Izraelu, financujú komunistov v Portugalsku a inde. Prostriedky k tomu dostávajú od slobodných krajín, ktoré im ochotne poskytujú úvery a často idú tak ďaleko, že im niektorí - ako na pr. z Kanady - ponúkajú uranovú rudu. Niet' preto divu, že sám Brežnev už teraz prehlasuje, že docielením medzinárodného uvoľnenia - Détente - v Európe mier vo svete nezaist'uje. Aby ale predišli odmietnutie pripravovaných helsinských Prehlasov a dohod, Sovieti chcú, aby tieto neboli predkládané k parlamentnému schváleniu v jednotlivých krajinách, ale aby už podpisom v Helsinkách nabyli platnosti medzinárodných smluv. Predstavitelia 35 štátov, ktorí budú v Helsinkách - jestli sa odhodlajú tam ísť - by nemali pripustiť, aby polovica Európy i naďalej ostala v otroctve.

Z udalostí v Československu

Presidentské voľby v Československu

President Ludvík Svoboda byl těžce nemocen a nemohl vykonávat svou funkci již dlouhou dobu; ale nijak se nespěchalo s volbou nového presidenta. Muselo prý být změněno znění ústavy, jak řešit dosazení presidenta je-li zvolený president neschopen vykonávat funkci následkem nemoci ve funkčním období. Zdá se však, že se jednalo více jak o změnu znění ústavy. Šlo o to jak eliminovat soupeře, kteří již delší dobu si dělali nároky na vyšší funkce ve státě. Očekávalo se, že když dr. Husák se stane prezidentem, bude uvolněné místo prvního tajemníka KSČ obsazeno členem ÚV KSČ ze zemí českých. V tom případě se o tuto funkci ucházel Ing. Ant. Kapek. O presidentský úřad se též ucházel Vasil Bílák, velký přítel Sovětů a zastánce srpnové okupace 1968. Měl tedy dr. Husák již soupeře dva. Věděl, že stane-li se prezidentem, že to je jen loutková funkce. Sám však byl stoupencem těch, kteří za vlády Novotného protestovali, aby funkce prvního tajemníka KSČ a funkce presidentská byly zastávány jednou osobou. Nyní stál před úkolem jak přesvědčit soudruhy ÚV KSČ a Moskvu, že v jeho případě být prezidentem i prvním tajemníkem KSČ je zcela v pořádku a ve prospěch konsolidace poměrů v zemi. Nakonec se mu to podařilo, když za tajného hlasování vyhrál pouze jedním hlasem v ÚV KSČ. Alois Jindra, starý dogmatik a též zastánce sovětské okupace prý hlasoval pro Husáka. Federální národní shromáždění přispěchalo se všemi 343 hlasy zástupců, tedy 100 proc. hlasů prý v tajném hlasování?!

Čs. vojenská delegace na oslavách v Dunkerque

Ke třicátému výročí osvobození přístavu Dunkerque vyslalo Československo vojenskou delegaci i s hudbou, aby si získalo trochu úcty mezinárodního veřejného mínění. Nelze to nazvat jinak, neboť u Dunkerque bojoval čs. tankový samostatný prapor čs. západní armády, když se konečně vzdal admirál Frisius se svou německou posádkou. V den nacistické kapitulace vlála nad městem čs. vlajka.

Nesmíme zapomenout, že po puči r. 1948, komunisté začali zatýkat členy čs. vojenských jednotek ze Západu, pronásledovat a propuštět ze zaměstnání a vojenských útvarů. Mnozí museli uprchnout na Západ a jsou mezi námi. Komunisté nikdy nepřipustili, aby se hovořilo o nějakých zásluhách západních jednotek. A byla to jen Anglie, která připomínala zásluhu Čechoslováků v boji proti nacistickému Německu, neboť jmenovala jednoho z čs. letců maršálem královského letectva Velké Británie. V nejtěžších chvílích Anglie byli to českoslovenští a polští letci, kteří pomáhali zachránit Anglii před nálety německé Luftwaffy.

Hubená amnestie

K 30. výročí osvobození vyhlásila Štrougalova vláda rozhodnutí o amnestii, která zahrnuje jenom ty případy, na něž zákon stanoví trest odnětí svobody nepřevyšující tři roky. Pod tuto mini-amnestii nespádají osoby, které byly v posledních deseti letech již odsouzeny pro úmyslný čin, dále pro trestní činy hanobení republiky a světové socialistické soustavy. Vcelku se amnestie vztahuje na malé podvodníčky, kapsáře, defraudanty a násilníky. O navrátilce režim v amnestii zájem neprojevil.

Proč Praha nedává visa

Počátkem minulého roku Praha začala zamítat udělování vis návštěvníkům, bývalým uprchlíkům, dnešním americkým občanům. Když nepočítáme v to krajany, kteří přišli do Ameriky v mezidobí dvou světových válek, mnozí z r. 1948 visa nedostali a i ti bývalí uprchlíci, kteří konečně visa dostali, museli žádat až čtyřikrát, i když to bylo v případě vážné nemoci nebo úmrtí v rodině. V jiných případech to dostal pouze jeden člen rodiny, manželka, nebo žadatel musel žádot doprovázet intervencí místního amerického politického činitele. Toto chování pražských místních oficiálních míst nebylo sice vysvětleno, ale činí dojem, že je to odplatou za nepodepsání obchodní dohody a nevrácení zlatého pokladu. K uskutečnění smlouvy loňského roku nedošlo. Čs. vyslanectví ve Washingtonu se prý netají a otevřeně přiznává "žádný obchod, žádná výměna".

Nejvíce je postižena chicagská oblast, kde je nejsilnější ohnisko protikomunistického odporu - a to nám Praha neodpustí.

Žadatel o návštěvní visum musí sdělit: kdy a kde se narodil; povolání a adresu; adresu kam a ke komu jede v Československu. Musí přiložit dvě fotografie a 7 dolarů za udělení visa. V případě zamítnutí se fotografie nevrací. Cestovní kancelář také musí sdělit kdy a jak žadatel odešel z Československa, zda legálně. Bez tohoto sdělení se žádost nebere na vědomí a vrací se jako neúplná. To platí i v případě, když žadatel podává žádost osobně.

Tímto způsobem si Praha buduje dokumentační záznamy, i s fotografiemi, kdy uprchlík odešel, kde pracuje a kde bydlí a kde má příbuzné v Československu.

Jsou zde však američtí občané, kteří se těší zvláštní oblibě komunistů, že tam jezdí některý rok i dvakrát. Jeden z nich prohlašuje známým, že je ochoten sprostředkovat visa, když to úřední cestou nejde. Nevíme, jaké služby prokazuje komunistům, že je u nich v Praze tak dobře zapsán.

Státní department ve Washingtonu se velmi zajímá o to, proč je v takovém počtu odmítáno přidělování vis, a též o to, kolika lidem byla zamítnuta žádost o návštěvu příbuzných z Československa do USA a sloučení dětí s rodiči. Vybízíme postižené, aby uvedli svá jména a adresu a zaslali na ČSNRA, 2137 So. Lombard Avenue, Cicero, Ill. 60650.

Může-li nadějná čs. tenistka Martina Navrátilová přijet do USA, vyhrát \$100,000 a dovést si je domů - z čehož prý pražský režim zabaví \$60,000, jak psaly americké noviny - proč by nemohli američtí občané navštívit svou starou vlast?

Brzy budou zahájeny rozpravy na Konferenci o evropské bezpečnosti v Ženevě, kde se Západu jedná o volnější pohyb osob, výměnu myšlenek a informací. Doufáme, že tak zvaná détente nebude platit jenom pro komunisty a jejich přísluhovače, že nebudou jezdit jenom čs. komunisté do USA a američtí komunisté jako je Angela Davis do Československa, ale že prostí občané budou volně cestovat a navštěvovat své příbuzné, bez ústupku a protislužby.

Západ na svou nedůslednost doplácí po třicet let. Dnes nemá již na vybranou, neboť stojí zády ke zdi a není kam ustupovat.

Zdenek Slavík:

Odcházím bez nenávisti

Dvacátého šestého června r. 1950 bylo pondělí. Ve městě kvetl šerík a bylo stejně krásně jako jiná léta onoho vlahého pražského podvečera.

Na soudním náměstí ostře zabrzdila třináctka a na věži pankrácké věznice hodiny odbily právě pět. Za tou hromadou železobetonu političtí vězňové mají již po večerní uzávěrce. Těžké dveře cel byly již pozamykány a zakolíčkovány. Stráže se vyměnily a cvičení psi byli vypuštěni do dvorů. Večerní ticho ovládlo věznicí. To jsou nejtěžší chvíle politického vězně. Je tolik času na vzpomínání a to není dobré, vzpomínky rozteskňují a oslabují morálku.

Ve dne je aktivita. Na chodbách se pořád něco děje. Vězňové odcházejí na výslech, jiní přicházejí. Vyšetřovaneč po určitém čase se naučí nejen slyšet, ale i vidět ušima. Den je sice neustálým nebezpečím nových výslechů a dalšího trýznění od referentů státní bezpečnosti, ale někdy se projevuje intelektuální převaha vyšetřovaného nad násilím a terorem. Jsou to drobná vítězství ducha nad režimem, vítězství práva a pravdy nad násilím, vítězství která dávají další sílu vězni k odporu.

Večerní ticho přerušily okované kroky příslušníků ministerstva vnitra. Čtyři samopalníci v čele s velitelem eskorty míří do posledního patra pankrácké věznice. Tam za tím dalším malým katrem jsou cely odsouzenců, kteří čekají na smrt.

Rachot zámku a cela číslo 406 je otevřena. Napřažené samopaly zužují prostoru dveří, aby z nich vyšla naposledy žena.

Kdo z vězňů prvý udeřil do dveří své cely, nikdo nedosvědčí. Určitě ten, kdo škvírou viděl stát na chodbě oddělení C krásnou ženu. Milada Horáková jde na smrt! Pevným krokem, rovně páteře, s hrdě vztyčenou, ušlechtilou hlavou. Pankráčí bouří. Dveře každé cely otřásají se mohutnými úderý pěstí politických vězňů: tři krátké, jeden dlouhý, písmena Morseovy abecedy, znělka rozhlasové stanice svobody ze světově známé symfonie.

Dr. Milada Horáková jde na smrt, poslankyně Národního shromáždění Republiky československé, právnička, sociolog, česká žena a matka, vlastenka.

Každé dveře, které na své poslední cestě míjí, zesilují úderý: tři krátké, jeden dlouhý. A za každými dveřmi člověk se stejnou vinou - láskou k vlasti. "S bohem, Milado! díky, za sebe a za ty ostatní! Tam doma, i v exilu".

Těm výkřikům z mnohými dveřmi jsem tam dole, ještě na soudní vazbě, nerozuměl. Zanikaly v úderech pěstí, kdy bezmocností okamžiku prosvívaly bělobou nemohoucí klouby.

Milada Horáková kráčí na celu smrti do podzemní věznice, kde ztráví poslední noc. Do kroku jí zní mohutný pochod úderů, jako každému před ní, kdo odcházel na smrt. A režim věznice pokaždé je bezmocný proti této vězeňské demonstraci obdivu a lásky.

V úterý dne 21. června r. 1950 slunce nevyšlo. Umíráček pankrácké věznice zní do nevlidného, mlhavého rána. Praha se teprve probouzí. Dvůr v blízkosti vězeňské nemocnice je zaplněn příslušníky ministerstva vnitra a státní bezpečnosti. Na strážných věžích se zesílenou posádkou a na střeších sousedních civilních činžáků černají se hlavně kulometů a samopalů závodních milic. Poprava nebyla zveřejněna, ale režim se přece bojí hněvu národa.

Milada Horáková jde na smrt statečně, krokem pevným, s hrdě vztyčenou hlavou. Jen ty její skráně jakoby prokvetly.

Předseda senátu JUDr. František Trudák a prokurátoři JUDr. Juraj Viezka a Marie Brožová asistují popravě.

Do jejich očí a do svědomí národa a celého světa, pod šibenicí říká slova: **Odcházím bez nenávisti k vám. Kdybych měla příležitost, dělala bych to znova, protože jsem to pokládala za svoji mravní povinnost.**

Potom padla. Zavraždily ji světový bolševismus a komunistická strana Československa.

Pankrácký umíráček zněl ještě třikrát. S ní toho rána položili svoje životy českoslovenští vlastenci: Dr. Jiří Pecl, právník; Jan Buchala, četnický strážmistr; Závěš Kalandra, žurnalista. Všichni byli vinní, protože chtěli život lepší, život svobodný se spravedlivým sociálním řádem.

Čtvrtstoletí je dlouhá doba. Ale těch pětadvacet let nic neubralo na vzpomínce a na svědomí národa, doma i v exilu.

25 roků od poprav Dr. Milady Horákové

Odbočka Čs. nár. rady americké "Dr. Milada Horáková" společně s Čs. ženskou nár. radou v exilu v Chicagu uspořádaly společnou pietní vzpomínku na významnou českou ženu, významnou sociální, kulturní a politickou pracovníci a členku čs. parlamentu Dr. Miladu Horákovou, kterou čs. komunisté 27. června 1950 popravili. Vzpomínka se konala ve čtvrtek 12. června 1975 večer ve velké síni ve 4. poschodí budovy Mid America Federal na Čermákové třídě v Ciceru, Ill., a setkala se s mimořádným úspěchem.

Této vzpomínce předcházela stručná schůze Odbočky "Dr. Milada Horáková", kterou zahájil předseda bratr Dr. Antonín Hřebík uvitáním všech přítomných a hostů, mezi nimiž byli milé hosté z Československa. Všechny tři byly uvítány nadšeným potleskem všech přítomných. Bratr předseda dále uvítal zakládající členy odbočky bratra a sestru Franka a Emily Růžičkovy z Miami na Floridě, kteří právě byli v Chicagu na cestě na Sjezd AOS do Detroit, Mich., a kteří oba srdečně přítomné pozdravili a promluvili o sokolské a národní práci v Miami na Floridě. Také oni byli přivítáni nadšeným potleskem přítomných.

Bratr předseda pak projevil radost nad tím, že ve schůzi jsou přítomni bývalí čs. poslanci, spolupracovníci Dr. Milady Horákové, a to ses. Jaromíra Žáčková a bratři Čeněk Torn, František Desenský a předseda Odbočky "Dr. Milada Horáková".

K návrhu tajemnice s. Ludmily Kosové nebyl čten zápis z minulé schůze, ježto byl uveřejněn v "Denním Hlasateli" a ve Věstníku ČSNRA a proto byl schválen. Pokladní s. Anna Hřebíková podala stručnou finanční zprávu a předseda ve své zprávě oznámil konání nejbližších podniků Oblastního výboru ČSNRA, t.j. zájezd do Lidic a 19. Československý den ve Wozniakově zahradě v Chicagu, a vyzval přítomné, aby se v plném počtu obou podniků zúčastnili. Dále oznámil, že příští schůze odbočky 11. září 1975 bude oslavou 25-letého trvání a práce odbočky. V závěru své zprávy oznámil, že 24. května 1975 zemřel člen odbočky br. Jerry R. Maděra, jehož památka byla uctěna povstáním všech přítomných a minutou ticha.

Na to byla zahájena vzpomínka na Dr. Miladu Horákovou. Průběh síně bylo ozdobeno krásným obrazem Dr. Milady Horákové, umístěným na černé látce a v jeho levém hořejším rohu byla umístěna trnová koruna, protkaná červenými a bílými růžemi, od níž splývala čs. trikolora. Na černé látce pod obrazem byl umístěn bílý nápis "I dnes bych nevolila jinak". Autor této výzdoby, člen odbočky a místopředseda Oblastního výboru ČSNRA br. Ing. Vladimír Richter ve svém stručném, ale výstižném projevu vysvětlil přítomným, že jde o zkrácený výrok Dr. Milady Horákové "I dnes, kdybych volit měla, moji draží, nevolila bych jinak!" a zdůvodnil, proč použil k výzdobě právě tohoto výroku Dr. Milady Horákové.

Vzpomínka byla zahájena Dvořákovým "Largem", které z rekordu předvedl předseda "Věrní zůstaneme" br. Josef Jakl. Předsedkyně Čs. ženské nár. rady v exilu s. Milada Ferjenčíková přednesla pak svůj projev na téma "Horáková - náš vzor", ve kterém podala výstižný a obsahově bohatý přehled života a práce Dr. Milady Horákové. Ses. Věra Rokničová s procítěním recitovala básně Františka Klátíla "Píseň o Miladě". Poté

předseda Odbočky br. Dr. Antonín Hřebík podrobně promluvil o životě a díle Dr. Milady Horákové. vylíčil její život od mládí do studentských let, její nadšení z osvobození Československa v r. 1918, její setkání se senátorkou Františkou Plamínkovou a dlouholetou spoluprací s ní, její odbojovou činnost proti nacistům, její zatčení a dlouholeté vyslýchání nacisty, jimž však - přes kruté týrání neoznámila žádného ze svých spolupracovníků, její odsouzení nacistickým soudem k 8 letům žaláře, její št'astný návrat domů, kde se shledala se svým manželem, rovněž nacisty vězněným, se svou dceruškou Janou, o nichž po celou dobu války nic nevěděla. Pověděl pak o její neúnavné práci ve zno- vuzvolném Československu, o převzetí předsednictví Rady čs. žen po senátorce Plamínkové, kterou nacisté popravili, o její vynikající sociální práci v čs. parlamentu - až do komunistického puče. Stejně však jako nacisté - zdůraznil ve svém projevu předseda Odbočky - pronásledovali Dr. Miladu Horákovou i komunisté, avšak na rozdíl od nacistů komunisté, lidé české krve, ji odsoudili k smrti a 27. června 1950 - přes nesčetné protesty významných osobností a mezinárodních organizací z celého světa - ji popravili. Svůj projev ukončil br. Dr. Ant. Hřebík svými osobními vzpomínkami na Dr. Miladu Horákovou s níž sedávali vedle sebe v čs. parlamentě a mnoho a mnoho v té době si povděli. V závěru svého projevu pak prohlásil: "Komunisté Horákové vzali život, ale tím ji dali život věčný, neboť Dr. Milada Horáková vstoupila do čs. dějin jako jedna z nejslavnějších jejich postav."

Následovalo pak pásmo "Z posledních dnů Dr. Milady Horákové" o její obhajobě, o jejím čekání na smrt a o její popravě, které přednesli ses. Anna Hřebíková a Věra Rokničová a br. Ant. Hřebík, autor tohoto pásma. Pásmo bylo ukončeno recitací básně Zdeňka Němečka "Popraveným", kterou s mimořádným procítěním přednesla ses. Věra Rokničová. Při závěrečném verši "Ted" v tichu postojte na jejich památku!" všichni účastníci povstali a do minuty ticha zazněly zvuky čs. hymny.

Všichni účinkující splnili své úkoly tak, že byli odměněni nadšeným potleskem všech účastníků, kterých se dostavil tak velký počet, že celou velkou síň úplně zaplnili. Všichni účastníci ještě dlouho po skončení této pietní vzpomínky setrvali v srdečném rozhovoru a při pohoštění, které připravily ochotné členky obou pořadajících organizací. L.K.

Z předsednictva ČSNRA

Pravidelná měsíční schůze se konala dne 6. května 1975. Předsedal br. Ferjenčík, zapisoval br. Eduard Dellín. Br. Chalupa předložil zápis z minulé schůze, který byl schválen.

V poště byly mj. tyto dopisy: Polish Foreign Dept. v exilu dává na vědomí své podání na Dept. of State. Br. Hrabík referuje o zdárné činnosti Krajanského výboru v Clevelandu, který zasílá Radě \$500. Hlasatel oznamuje "měsíc krajanského tisku" a žádá členy předsednictva o články a Radu o blahopřání k 85. výročí založení deníku. Čs. národní sdružení v Kanadě oznamuje valnou hromadu v Torontu dne 24. května. Místopředseda Hrabík bude požádán, aby Radu zastupoval.

S povděkem jsou vzaty na vědomí dopisy ses. Faltusové: doporučuje projev vděčnosti U.S. armádě u příležitosti třicátého výročí osvobození Československa. Referuje o jednání na State Dept., o odvolání čs. vyslance Spáčila, který neuspěl ve vyjednávání o vyplacení zlata Československu a zaplacení za znárodnění amerického majetku. Referuje o některých případech porušování lidských práv a zasílá kopie dopisů a článků. P. Gregor informuje nás o další taktice komunistů zadržování čs. pense.

Br. Ferjenčík se obává, že v důsledku událostí v Jižní Asii převládne éra obětování malých národů a že dosavadní mezinárodní právo bude nahrazeno hrubým násilím. Rozhodnuto vyjádřit naše stanovisko a obavy a zaslat to tisku.

Br. Ferjenčík sděluje, že byl vyzván Dr. Jan Papánek, ředitel Amerického fondu, aby etnické skupiny - tedy i československá skupina - pomáhaly uprchlíkům z Vietnamu.

Ve své zprávě ses. Vrázová dává za příklad dar odb. Štefánik na zaslání American Bulletin k získání nových čtenářů. Odb. Los Angeles též oznámila před časem, že zahájí akci k získání předplatitelů. Zel, prakticky nebylo možno uskutečnit zaslání Bulletinu; čeká se na adresy i od ostatních odboček.

Dále, ses. Vrázová oznamuje, že v České útlně bude dne 24. května, v sobotu odpoledne, slavnostní otevření nového pavilonu pro choré, kteří po propuštění z nemocnice vyžadují zvláštní péči. Pavilon ponese jméno dárce Vladimíra Geringera, vydavatele Svornosti. Byl převážně postaven z úroků jeho nadace milion dolarů, které věnoval útlně a uložil v trust fondu u Northern Trust.

Členové byli upozorněni na protestní průvod Save America v sobotu dne 7. června, na zájezd do Lidic dne 14. června - budou vypraveny dva busy a řečníky budou br. Čeněk Torn a Frank Vodrážka, předseda ČSA. Dne 12. června se koná vzpomínka na Dr. Miladu Horákovou (viz zprávu) a dne 15. v neděli je tradiční Československý den chicagské oblasti ČSNRA.

DARY NA ČINNOST:

Krajanský výbor v Clevelandu, Ohio,	
K úhradě člen. příspěvků, atd. ČSNRA	\$500.00
Odbočka "Sdružení Masaryk" v Owosso, MI	200.00
Odbočka "Západní předměstí", Chicago, IL	300.00
Odbočka ČSNRA v San Franciscu, CA	20.00
Odbočka ČSNRA "Oregon" v Portland, OR	15.00
Adolph M. Whitney, Chino, CA	\$100.00
Vladimír Podařil, Chicago, IL	18.00
Frank a Lillian Janečkovi, Berwyn, IL	12.50
Antonie D. Bily, Saugus, CA	12.00
Fred J. Štěpánek, No. Miami Beach, FL	10.00
Jerry J. Kovanda, Lebanon, NJ	8.00
Anthony Budin, Paramus, NJ	8.00
Steve Malina, San Bruno, CA	6.00
William E. Votruba, Traverse City, MI	4.00
Frank Kozubik, Westchester, IL	3.00
Břetislav Kesela, Elizabeth, NJ	3.00
Jan Kučera, San Francisco, CA	2.00
Anna Formaniuk, Los Angeles, CA	2.00

IN MEMORIAM:

K uctění památky čs. spisovatele a novináře, red. Josefa Falty, který zemřel 9. června 1973, věnuje Jiřina Faltová, Cicero, IL

K uctění památky zesnulé pí. Růženy Spitzové z Lyons, IL, věnovaly členky Čs. ženské národní rady, Chicago, IL

Marie Skalníková, Berwyn, IL

manž. Josef a Milada Fastovi, Berwyn, IL

manž. Ann a Rino Sautilli, Lyons, IL

K uctění památky svého přítele, p. Václava Čackého z Podlešína, věnuje Ladislav A. Kruncl, N. Riverside, IL

K uctění památky pí. Groegrové z Berwyn, IL, věnují manž. Ed. a Marie Dellinovi, Lake Villa, IL

K uctění památky zesnulého manžela, p. Josefa Drahoty, věnuje Anna Drahotová, Riverside, IL

K uctění památky svého manžela, p. Josefa Hanuše, věnuje Barbara Hanušová, No. Miami, FL

K uctění památky zesnulého manžela, p. Františka Havla, Maple Plain, MN

Vděčně vzpomínáme

V červnu bylo smutné výročí úmrtí Josefa Falty, nenahraditelného žurnalisty, kterého denodenně postrádáme. Chybí nám všude. Postrádáme jeho znalosti, jeho novinářskou poctivost, jeho vřelost a jeho nadání. Ztěží najdeme náhrady. Dělal rád svoji novinářskou práci, s velkým smyslem pro povinnost a odpovědnost. Měl hluboce rád svůj domov i rodinu a zůstal jim věren do posledních dnů svého života.

V jeho "deníku" zůstala zachycena doba posledních třiceti let významných událostí doma i v cizině. Z jeho článků a rozhlasových komentářů, i z knihy "Přes fronty a přes hranice", kterou tu vydal, vyznívají podnes jeho prorocká slova. Píše ve své knize za druhé světové války:

"Bude snad ještě hůř a všechnu tíhu doby ponese vy doma. Co k tomu můžeme říci my, kteří jsme tu přece v jakémsi závětrí a soužím se pomyšlením, že nemůžeme dělat nic?

"S trapným mučivým pocitem si říkáme, že bychom vlastně měli být s vámi a zas sám sebe přesvědčuji, že i venku je potřebí lidí. Zbavím se té skličující rozpolcenosti, která patrně poroste se zhoršováním poměrů? A přece tuším, že vy tam i my zde máme jedinou myšlenku: že jsme povinni památce a oběti našich mučedníků nedat se zmást sliby ani hrozbami a zachovat si věrnost, kterou nad Masarykovu rakví sliboval dr. Beneš. 'Bíti budou pastýře, ale stáda se nesmí rozprchnout' . . . 'kdož by setrval až do konce, spasen bude' říká Matouš".

Gabrielovy děti zůstávají v USA

Vlasta a Bedřich Gabrielovy, jejichž osud vzbudil pozornost a účast čs. krajanů v celém svobodném světě, zůstávají, z rozhodnutí soudu z dubna t.r., ve Spojených státech. Vychovávat je budou, jako dosud, jejich nevlastní rodiče a babička. Soudní proces trval tři a půl roku a soudní výlohy dosáhly téměř \$15,000. Skupina dobrých lidí v Kalifornii za tím účelem založila zvláštní fond, do něhož svými dary přispěli nejen jednotlivci, ale některé naše čs. organizace, jako Čs. ženská národní rada v exilu v Chicagu, místní skupina SVU, Washington, D.C., Národní rada žen svobodného Československa v New Yorku, odbočka ČSNRA Washington, D.C., a jiné. Finanční příspěvky poukázaly i čs. organizace v Kanadě. Předseda fondu, Mr. James T. Ritchie, poslal nedávno všem dárčům zprávu o tomto soudním rozhodnutí a poděkování za morální a finanční podporu.

Etnické studie na Kirkwood College v Cedar Rapids, Iowa

V rámci etnických studií týkajících se české větve v USA, jež byly zavedeny v Kirkwood College v Cedar Rapids, byl také natočen krátký film nazvaný "Nedělní oběd české rodiny", který má studentům přiblížit život v typické české rodině. Curriculum tohoto kursu zahrnuje nejen učení českého jazyka, ale i historii Československa a emigrace Čechů do USA; historii čs. přistěhovalců, kde se v USA usadili, jaké zvyky si zachovali, typická povaha Čechů, jejich názor na život, práci, rodinu; jejich lásku k hudbě, umění a ke "staré" vlasti; jakou úlohu hraje v rodině náboženství a politika; jejich láska k hroudě; jejich touha vlastnit byt' i jen malý kousek země, atd. Florence Masters, ředitelka těchto kursů, vypracovala se svými spolupracovníky program, který bude vzorem i pro etnické studie jiných národností.

CAPTIVE NATIONS RALLY

Chicago, July 19

Zpráva Krajského výboru v Clevelandě od 1. ledna 1975 - 1. června 1975

Leden 1975:

Výroční schůze KV se konala 10. ledna v České národní síni. Všichni úředníci podali své zprávy o činnosti. Odstupujícímu výboru poděkoval za dobře vykonanou práci br. Václav Hyvnar. Předseda nominační komise br. Josef Podlena přečetl kandidátní listinu navrhovaných funkcionářů na další rok. Po doplnění návrhu z plenu byli zvoleni aklaamačně tito funkcionáři KV na rok 1975: předsedou br. Přemek Kocián; místopředsedy bez pořadí: bratři Martin Hrabík, Josef Kobylák, dr. Alexander Mikula, starosta města Ralph Perk. Jednatelům br. dr. Jaroslav Mencl; zapisovatelem br. Václav Hesoun, pokladníkem br. dr. Rudolf Peřina, účetním br. Josef Podlena. - Tiskovou referentkou ses. M. Hyvnarová, revisory účtů br. Karel Zahradníček a Jindřich Němeček. - Členy širšího výboru zvoleni: Marie Hrabíková, Jarmila Hynčíková, Hana Chandrycká, Josef Kocáb, Jaroslav Mec, Helena Mecová, prof. dr. Felix Mikula, dr. Miroslav Poseděl.

Zástupci KV položili květinu k soše Jana Palacha v clev. veřejné knihovně k šestému výročí jeho tragické smrti 19. ledna 1969.

Krajský výbor byl pořadatelem Druhého kabaretu - Veselá sobota v České národní síni dne 18. ledna. Pořad sestavil a řídil br. Jaroslav Mec, vystoupili v něm - a to velmi úspěšně - naši mladí krajané. Středem pozornosti se těšil milý host z New Yorku, populární český komik a zpěvák, bratr exulant Jára Kohout. Jára Kohout nás opravdu potěšil. V kruhu starých i nových přátel zde v Clevelandu také oslavil svoji sedmdesátku.

Únor 1975:

V únorové schůzi KV promluvil k 27. výročí komunistického puče v Československu br. tajemník dr. Jaroslav Mencl.

V sobotu 15. února se konal ve velkém sále hotelu Sheraton Cleveland velmi úspěšný IV. reprezentační ples Čechů a Slováků v Clevelandě a to pod záštitou starosty města Ralpa Perka. Thema letošního plesu bylo "The Czechs and Slovaks Under the Spotlight of Humanity". Ples spolupřádalo 24 českých a slovenských organizací a spolků a účastnilo se jej přes 600 osob. - Krajský výbor byl jedním ze sponzorů plesu. Všechny organizace měly zástupce v plesovém výboru. Předsedou pořádacího výboru byl Ing. Stanislav Maršík, místopředsedy Zdeněk Pražák a John Miño, tajemnicí Zdeňka Maršíková, finanční tajemnicí Anna Veverková a pokladní Lola Šorejsová. O vzájemné krajské spolupráci na pořádání clevelandských plesů nejlépe svědčí počet sponzorujících organizací: 24.

Na plesu debutovalo 10 mladých dívek českého a slovenského původu. Předtančení a taneční vložky velmi zdařile provedla skupina mladých tanečníků z Chicaga JUMP pod vedením Zdenka Machalky.

Březen 1975:

V březnové schůzi KV dne 14. března jsme v České nár. síni společně vzpomenli 125. výročí narození presidenta Osvoboditele Tomáše G. Masaryka. Místopředseda KV br. dr. Alexander Mikula v projevu vzpomenl Masarykových zásluh o založení Čs. republiky a jeho odkazu dalším generacím Čechů a Slováků.

Dne 18. března náhle zemřel vzácný přítel a štědrý příznivec KV, br. Václav Humel ve věku 82 let. Zesnulý založil v Clevelandu velkou stavitelskou firmu, která se zde těší velké vážnosti a zůstal předsedou Humel Construction Co. až do své smrti.

Dne 19. března zahynul tragicky v havarii zkušebního jetu major US letectva Roger Kobylák, syn místopředsedy KV br.

Josefa Kobyláka a ses. Marty Kobylákové. Vojenský pohřeb majora Kobyláka se všemi poctami se konal v Madison, Wis. a v Clevelandu.

Čest budiž jeho památce!

Duben 1975:

V dubnové schůzi 11. dubna promluvila ses. Helena Menclová na zajímavé thema "Měníci se Amerika". Přednášku doložila plakáty z universit a kolejí, které byly smutným důkazem politické nezralosti amerických studentů a infiltrace rozvratných žvlů.

KV se rozhodl pořádat příští oslavu 28. října v rámci celonárodních oslav 200 let trvání Spojených států v neděli 26. října 1975 a požádal všechny československé organizace o spolupráci.

KV schválil ve své dubnové schůzi telegram prezidentu Fordovi po jeho projevu ke společnému zasedání Kongresu o zahraniční situaci a pomoci Jižnímu Vietnamu. KV v telegramu vyjádřil souhlas s prezidentem a nabídl mu plnou podporu. "By helping our besieged friends we shall not only express our humanitarian concerns but also our opposition to Communist imperialistic activities which pose a real threat to the rest of the free world including our own United States of America", zněl závěr telegramu.

Květen 1975:

Krajský výbor se opět letos čile zapojil do důležité akce v zájmu rozhlasového vysílání Svobodná Evropa a Radio svoboda. KV zaslal urgentní dopis všem příslušným členům Kongresu a výborů, kteří rozhodují o povolení dalších fondů k vysílání.

Na legionářském oddělení hřbitova Crown Hill v Twinsburgu, O. se konala v Den zdobení hrobů - Memorial Day pietní slavnost za padlé čs. legionáře a byla tam odhalena pamětní deska se jmény všech členů Družiny čs. legionářů v Clevelandě.

V květnové schůzi jsme již tradičně uctili naše maminky a babičky. Matkou roku Krajského výboru jsme si zvolili ses. Marii Polankovou. Ses. Polanková po léta s manželem, zesnulým br. Jerry Polankou, obětavě pomáhali KV a vždy a ve všem štědrě podporovali všechny jeho podniky.

Příštím podnikem KV je letní celodenní výlet, který bude letos zase na Odd Fellows farmě a sice v neděli 13. července.

Odbočka Masaryk, Los Angeles

Závažná politická situace v posledních měsících si vyžádala těsnější spolupráci naší odbočky s Americans for Freedom of Captive Nations. Z iniciativy naší odbočky bylo zasláno dvacet protestních dopisů senátorům, kteří odmítali jakoukoliv pomoc bývalým spojeneckým vládám v Kambodži a v Jižním Vietnamu. Protestní dopisy podepsali zástupci devíti porobených národů. Dopis byl uveřejněn take v druhém hlavním Los Angeleském deníku "Herald Examiner".

Zástupci pobaltských států nás vyzvali, abychom podpořili jejich akce, vybízející kongresmany ke schválení kongresní rezoluce 165 - rezoluce proti uznání okupace Litvy, Lotyšska a Estonska Sovětským svazem na Evropské bezpečnostní konferenci. Zaslali jsme dopisy, žádající neuznání agresivní expanze SSSR, ve kterých jsme také připomněli okupaci Maďarska a Československa. Dopisy jsme zaslali prezidentu U.S., státnímu tajemníku, kalifornským senátorům a dalším kongresmanům.

Jménem porobených národů jsme dále zaslali protestní dopisy dvaceti senátorům a kongresmanům proti vývozu vojensky strategického zboží do SSSR, které připravují některé firmy jako IBM atd.

Veškerou práci spojenou se stylizací, psaním (každý dopis byl strojem psaný originál) a odesláním, vykonali členové naší odbočky: br. Ing. Breber, PhD; br. Dr. Liška; br. Konvička; br. Ing. Kreslík a br. Ing. Rajek.

Zástupci naší odbočky se aktivně účastnili slavnostního odhalení nástěnné fresky od malíře J. Kargeru v obnovené a nově vyzdobené sokolovně. Činnost členů Los Angeleského Sokola se v mnohém směru prolíná s činností v naší odbočce. Členem našeho výboru je náčelník a vychovatel Sokola Los Angeles br. Dr. Jiří Liška a místopředsdkyně naší odbočky sestra Nekudová je pokladní sokolské jednoty a neúnavnou sokolskou pracovnící. Osvětové články v sokolském časopise Sokol Notes zase často pocházejí z pera členů naší odbočky. Proto při výročním veřejném vystoupení Sokola nechyběli členové naší odbočky ani na tribuně, ani v řadách cvičenců.

Odbočka Portland, Oregon

Vážení přátelé:

Přijmete od nás pozdravy ze západu. Dovolte, abychom vám přednesli část své činnosti.

V březnu jsme pořádali tradiční Velikonoční besídku. Večer zpříjemnila naše mládež vhodnými básničkami. Br. Jiří Špánek ze San Francisca zavítal mezi nás a přivezl s sebou film z posledního Všesokolského sletu. Ovšem myšlenky mnohých našich členů zalétaly do Prahy do dob předválečných, vybarvili si obraz Prahy zářící ve slunci, skvější se v červeno-modro-bílých barvách a hlučící jasným "Na zdar". Další film byl ze sletu v Chicagu a San Franciscu. Byl to příjemný večer a doufáme, že br. Špánek mezi nás opět zavítá.

V dubnu jsme pořádali tanec s večeří. Byl to velmi úspěšný večer. Zdar tohoto večera byl výsledkem práce všech našich členů, kteří svorně pracovali, věnovali mnoho hodin přípravám dekorací, upravením sálu a hlavně pečlivé přípravě večeře. Frank a Alice Siller opět převzali předsednictví tohoto zdařilého večera. Je opravdu potěšující pozorovat, jaká je pospolitost mezi našimi členy, s jakou ochotou spolupracují při našich tanečních zábavách. Není to maličkost připravit vše vkusně pro 280 lidí, ale všichni pracují s chutí a dobrou náladou.

Pro květen naši bratři připravili pohoštění ženám na oslavu svátku matek. Program však byl změněn, neb během května naši noví členové obdrželi občanství Spojených států amerických. Byli tedy našimi čestnými hosty. Každé rodině byla předána vlajka Spojených států a dětem malé špendlíkové vlajky. Guvernér státu Oregon R. Straub zaslal blahopřejný telegram. Nové občany U.S.A. oslovil br. Dr. L. Pospíšil. Mrs. Scott-McFadden z University of Oregon zaslala velmi vřelé poselství. Po chutné večeři, výborným dortem s nápisem "Welcome U.S. Citizens" následoval zpěv národních písní.

Na měsíc červen naše ženy připravují pohoštění pro muže na oslavu svátku otců.

V červenci naši členové plánují kamping v Silver Falls.

Giny Vachal, dopisovatelka

Washington, D.C.

Washingtonští členové zahraničního výboru ČSNRA, s. A. Faltusová a br. Dr. J. Hašek měli několik rozhovorů se zástupci min. zahraničních věcí o otázkách týkajících se sjednocování rodin, vyplácení starobních a jiných důchodů, lidských práv, atd. Udržují také styk s některými senátory a poslanci za stejným účelem. Vypracovali přípis členům podvýboru poslanecké sněmovny pro věci mezinárodní politiky ve věci baltských států.

Časopis The Rising Tide uveřejnil článek s. Faltusové, kterým odpověděla na výklad býv. čs. vyslanec ve Washingtoně, Dr. Dušana Spáčila, ve věci čs. zlata a doložky nejvyšších obchodních výhod. Washingtonský večerník The Evening Star a deník The Washington Post otiskly její dopis ve věci emigrace z ČSSR a sovětské evakuace z Kambodži.

Úspěšný Československý den v Chicagu

Oblastní výbor Českoslov. národ. rady americké konal svůj každoroční Československý den v pořadí již 19. v neděli 15. června t.r. ve Wozniakově zahradě v Chicagu. Byl, i přes nepříznivé počasí, velmi úspěšný.

Slavnostní program zahájila předsdkyně přípravného výboru, ses. Milada Ferjenčíková, která pozdravila a přivítala přítomné. Český pěvecký sbor LYRA, pod vedením sbormistra prof. Františka Kubiny zapěl americkou a československou hymnu a směs národních lidových písní. Český slavnostní projev přednesl br. Martin Hrabík, I. místopředseda ČSNRA a I. místopředseda Krajanského výboru v Clevelandu, Ohio. Anglický slavnostní projev přednesl Kazimierz Lukomski, místopředseda Polish American Congress. - Báseň Pavla Javora: Zas proti nám . . . recitovala ses. Věra Rokničová a taneční skupina BESEDA, vedená ses. Miladou Červinkovou, předvedla národní tance a písně.

Po programu byla taneční zábava při orchestru Henryho Bláhy a při pěkně srdečné a přátelské náladě.

Kuchyně, stánek s pečivem a Slováká buda vyprodaly všechny zásoby do posledního drobečku a bar byl stále obsazen.

V tombole hlavní výhry vyhráli: I. cena - jídelní porcelánový soubor pro 12 osob, dar firmy Mach, vyhrál Stephen Závodný, II. cena - náramkové hodiny, dar od Marina Beauty Salon, vyhrál B. Lepeška z Wisconsinu, III. cena - jídelní příbor, nerez, 50 kusů, dar od Marina Beauty Salon, vyhrál W. Kruciz a IV. cena - záclony, dar firmy Georgiana Draperies, vyhrál Sokol Town of Lake. Dále bylo vylosováno ještě 15 dalších hodnotných cen, darů od našich přátel a příznivců, které pro nedostatek místa uvádět nemůžeme.

Předsdkyně výboru, sestra Milada Ferjenčíková, děkuje tímto všem, kteří se jakýmkoliv způsobem o zdar tohoto podniku přičinili, a prosí je, aby svou přízeň ČSNRA zachovali i v budoucnu.

Zpráva z Rady svobodného Československa

Předseda výkonného výboru dr. Mojmir Povolny a prof. Jiří Horák byli přijati na dvou odděleních státního departmentu, kde předložili aide-memoire o Radě svobodného Československa a jejich úkolech. Další schůzka byla na vedení americké odborové ústředny AFL-CIO, kde zástupci Rady poděkovali za postoj amerických odborů a zejména jejich předsedy George Meany-ho v otázce détente. Dr. Povolný byl požádán, aby napsal článek o Československu pro příští číslo AFL-CIO Free Trade Union News. Zástupci Rady také navštívili ředitele Celooamerického výboru demokratické strany Andreje Valušku, kde našli plné porozumění pro práci a cíle RSC a kde byli ujistěni plnou podporu v úsilí o informování členů kongresu.

Průvod Porobených národů

po State Street v Chicagu, 19. července
Sraz na Wacker Drive v sobotu v 11 hod.

ČSA střeží Vaši budoucnost

Jestliže jste členem bratrské a sesterské podpůrné Jednoty ČSA, jste kryt tím nejlepším životním pojištěním jaké může pouze bratrská jednota poskytnouti.

Jakmile se stanete členem Jednoty ČSA, tato přejímá veškerou zodpovědnost a závazky z vašeho členství plynoucí.

Více než 60 organisátorů Jednoty, s dokonalou přípravou reprezentuje ČSA ve většině států Unie a jest připraveno podat vám veškeré informace týkající se vašeho životního pojištění a vypracovati vám individuální plány, které vám zaručí nejvyšší možnou ochranu pro vaši budoucnost.

ČSA má 200 řádů ve většině států Ameriky, v nichž naleznete bratrské prostředí, které vám nemůže poskytnouti žádná obchodní pojišťovna. Ovšem, kromě toho, členství v Jednotě ČSA opravňuje vás k řadě výhod, jaké opět pouze bratrská jednota může poskytnouti.

Kdo Jednotu ČSA doporučuje? Více než 120 let služby deseti tisícům spokojených členů. ČSA nikdy nezklame, neboť jest vybudována na základech stmelených z poctivosti a zodpovědnosti. ČSA chrání vaši budoucnost.

Staňte se jejími členy, doporučte ji svým přátelům a známým.

Č.S.A.

2701 So. Harlem Avenue
CSA Plaza

Berwyn, Illinois 60402

Tel.: (312) 795-5800 - (312) 242-2224

VĚSTNÍK

CZECHOSLOVAK NATIONAL COUNCIL
OF AMERICA

2137 So. Lombard Ave. - Room 202
Cicero, Illinois 60650

Second Class Postage Paid
at Chicago, Illinois

436

**CAPTIVE NATIONS
RALLY**
Chicago, July 19